Če si zdravljen alkoholik

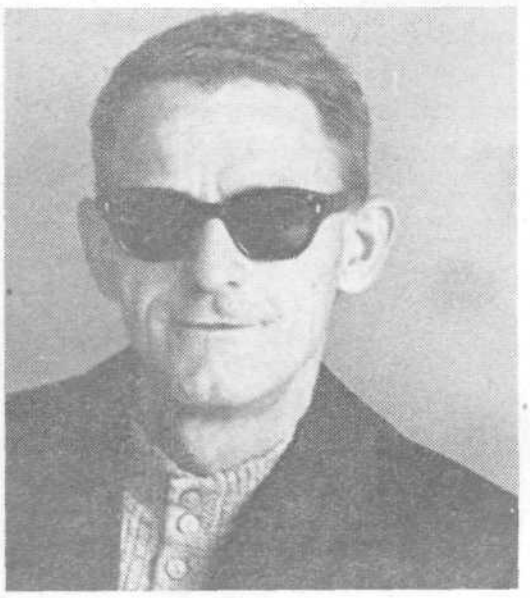

O TEM GOVORI JOŽE PAUŠER

ŽIVLJENJE v 44. letu starosti je še v razcvetu in hudo mora biti, če te pri tej starosti upokojijo, tudi če je usoda tako hotela. »Počutiš se odrinjenega in ne veš, kaj bi s samim seboj,« pravi JOŽE PAUŠER, vojaški upokojenec iz Šiške. O tem smo se z njim pogovarjali, ko je klub zdravljenih alkoholikov proslavljal leto dni svojega dela. Naš sobesednik je njegov član in to pove naglas in vsakomur z željo, da bi takšnih klubov bilo čim več.

Jožeta Paušerja so upokojili potem, ko ga je eksplozija mine na romunski meji hudo poškodovala. Postal je mlad upokojenec, ki ni vedel, kaj bi s samim seboj.

»Če nikomur nisi potreben, kaj boš drugega počel kot šel v gostilno in se zapil,« je dejal in pripovedoval, kakšen pekel je to, če človek postane suženj alkohola, se izgubi in postane le senca samega sebe.

— Potem ste šli na zdravljenje, se včlanili v klub in se tudi zaposlili, ali ne?

»Da, honorarno sem se zaposlil — pa ne zaradi denarja, ampak človek mora med ljudi, sicer kaj kmalu lahko zaide na stranpota.«

— Kako zdaj gledate na alkoholike?

»To so zame predvsem bolniki, potrebni razumevanja in zdravljenja.«

— Kaj je pri zdravljenju najhujše?

»Seveda abstinenca sama, zlasti na začetku. Zdraviš se, medtem pa ponoči sanjaš o steklenicah, kozarcih, ki te oblegajo. Zbudiš se ves prepoten, ker misliš, da si se spet zapil. To so znamenja krize.«

— Kaj pomeni klub za zdravljenega alkoholika?

»Klub predstavljajo predvsem tovariši, ki so šli skozi isti pekel in ki imajo isti cilj. Tako si člani kluba lahko drug drugemu najlaže pomagamo in si skupno utiramo pot nazaj v normalno življenje.«

— Kako teče delo kluba?

»Sestajamo se enkrat tedensko. Najprej se posvetujemo in pogovarjamo s terapevtom kluba, potem pa imamo na sporedu različne stvari. Povezani smo z družbenopolitičnimi organizacijami, organiziramo izlete, pogovore s svojci članov kluba zdravljenih alkoholikov, organiziramo nadalje patronažno službo itd.«

— Kakšno patronažno službo?

»To je služba, ki išče tiste člane, ki so nenadoma popustili in se ponovno zapili. Te skušamo prepričati, naj se vrnejo nazaj.«

— Kdo ima sploh vstop v klub?

»Tisti zdravljeni alkoholiki, ki so se zdravili skupinsko ali na Škofljici.«

— S kakšnimi problemi se srečujete?

»Za Ljubljano splošno velja, da posveča premalo pozornosti problemu alkoholizma, zlasti pa problemu že zdravljenih alkoholikov. Manjka prostorov kot tudi terapevtov.«

— Koliko članov je v klubu?

»Bilo nas je okrog 40, kar je preveč, zato smo nedavno ustanovili še klub v Dravljah. Tako bo delo lažje.«

— Kako dolgo naj bi vsak ostal v klubu?

»To je tako, da prvo leto vsak zdravljeni alkoholik potrebuje pomoč kluba in je članstvo tudi obvezno. Drugo leto in naprej pa je klub tisti, ki potrebuje zdravljenega alkoholika, ker je že toliko na trdnih nogah, da zanesljivo pomaga drugim.«

— Kaj bi po vašem morali storiti, da bi imeli manj alkoholikov?

»Pozdravljam akcijo za prepoved točenja alkohola v jutranjih urah. Če bi se hoteli še uspešneje boriti proti temu družbenemu zlu, pa bi potrebovali več denarja in več prostora v bolnišnicah.«

— Kaj vas pri zdravljenju alkoholikov najbolj moti?

»Okolica, ki nas noče razumeti. Ljudje omalovažujejo zdravljenje in če si zdravljeni alkoholik, še vedno veljaš za pijanduro, tudi če že dalj časa nisi poskusil niti kapljice alkohola.«

— Imate kako željo, ki bi jo radi sporočili bralcem občinskega glasila?

»Upam, da me zdaj, ko sem takole govoril za javnost, ne bodo še bolj obsojali, kot so me obsojali prej, ko sem še pil.«

Tak je bil iskren pogovor z zdravljenim alkoholikom, ki je hkrati lahko tako opozorilo kot vzgled, saj smo Slovenci, žal, znani kot hudi alkoholiki; menda jih štejemo več kot 80 tisoč.

Smo na Šmarno goro čisto pozabili?

ČE BI BILA Šmarna gora človek, bi bila lahko sila užaljena. Ta lepotica Ljubljanske kotline je bila nekdaj najbolj priljubljena izletniška točka Ljubljančanov, saj starejši vedo povedati, kako so se po ves teden pripravljali za pot. Danes pa je ta gora zanemarjena in bolj ali manj osamljena pa naj gostilničarka Gabrijela Štraus speče še tako slastno orehovo potico. Seveda, na goro se ne da povzpeti z avtomobili. Najbrž je to krivo, da jo zaobidemo. Lahko pa se vprašamo, ali se ji bomo izogibali tudi potem, ko bo prenovljena in zato sodobnejša oziroma mikavnejša?

Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo si prizadeva, da bi stavbe na Šmarni gori obvaroval pred razpadanjem. Tako na vrhu že tretje leto tečejo razna dela. Trenutno imajo zgoraj mojstra, ki »flika« staro obzidje okrog cerkve, ki sega še v turške čase tja do leta 1470, ko so prebivalci izpod Šmarne gore zastavili prvo kamenje za obrambni zid proti Turkom. Zid bodo počasi obnovili tako, da bodo odstranili vse kasneje zgrajene lope, ga lepo zalili in pregledali, kako se je skozi zgodovino razvijal. Pred kratkim so odstranili pogorišče stare hiše ob zidu, tako da je grobo kamenje prišlo do izraza.

Nekdanji obrambni stolp na obzidju so kasneje spremenili v zvonik, v katerem so zanimivi zvonovi. Vsi štirje skupaj tehtajo 3496 kg.

Na vrh so jih pripeljali leta 1928 in to nadvse slovesno. Najprej so jih vlekli s konji, potem pa so za vrvi morali poprijeti možje: tristo jih je moralo biti, da so premagali tak tovor. Prejšnje zvonove je pobrala prva svetovna vojna.

Drugi dve stavbi na obzidju sta sodili k nekdanjem župnišču. Zdaj propadata, ponekod so se vdrli že stropi. To nameravajo prav tako popraviti in se tudi dogovoriti za določen javni program v njih. V njih bi lahko uredili muzej ali gostinske lokale. Tudi v Prešernovih časih so romarji radi zahajali na Šmarno goro. Med njimi je bil večkrat tudi sam Prešeren, saj je na gori župnikoval njegov stric in je tudi pokopan na cerkvenem pokopališču. Prešeren ne bi bil Prešeren, če ne bi Šmarni gori spesnil tudi pesem. Ta govori o hudobnem graščaku, ki je zapeljal mlado kmečko dekle. To je rodilo dečka in na porodu umrlo. Dečka je vzel puščavnik z gore in ga poslal na šolanje v Rim. Ko se ta vrne kot duhovnik, graščak umira in da zgraditi cerkev, v kateri bere mašo zanj njegov sin.

To naj bi bojda bilo Marijino svetišče, ki so ga na gori sezidali že v trinajstem stoletju. Štirikrat so cerkev prezidavali, zadnjikrat se je to zgodilo leta 1711, ko se je je lotil znameniti slovenski arhitekt iz časov baroka Gregor Maček. Na stropu pa najdemo znamenite Langusove freske, ki jih je pred par leti neusmiljeno načela vlaga. Streha na kupoli je namreč popustila in zadnji hip so zbrali toliko denarja, da je cerkev dobila lani novo streho. Obe kupoli sta zdaj pokriti z novo bakreno streho.

V nekdanji mežnariji je danes gostilna Gabrijele Štraus. To je skromna stara kmečka gostilna, ki pa bi lahko bila mikavnejša, če bi jo obnovili. V gostilniški sobi še najdemo lesene strope, ki datirajo tja iz leta 1754. Zavod za spomeniško varstvo ima v načrtu obnoviti tudi gostilno, za katero je pripravljeno nekaj denarja odšteti tudi stanovanjsko podjetje »Dom«, ki je lastnik gostilne.

Med obzidjem in gostilno je nekaj provizorijev, ki kazijo sliko srednjeveškega obzidja. Če bo denar, bo vse to počasi izginilo in Šmarna gora bo lahko lep in privlačen kulturno-zgodovinski spomenik, ki ga ne bi smeli zanemarjati. Z denarjem so pač večni križi. Sedanja dela financira sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti, nekaj je dala cerkev, nekaj pa tudi občinska skupščina Šiška.

Tako se nam obeta Šmarna gora v lepši in sodobnejši luči pa ne bi bilo prav, da bi jo obšli. O kaki cesti za zdaj ni govora. Nekateri bi jo radi speljali do sedla, drugi pa so odločno proti njej. Tako bi Šmarna gora izgubila svoj nekdanji čar in končno ali ne smrdi že dovolj po bencinu v dolini? Zakaj bi zasmrajali še višine.

NE POZABIMO

4. OKTOBER — SVETOVNI DAN VARSTVA ŽIVALI

TUDI LETOŠNJI 4. oktober je svetovni dan varstva živali! Šolska mladina s svojimi vzgojitelji in učitelji ter vsi prijatelji živali skušajo ta dan urejati še vse tiste odnose do živali in vsega živega, kar je zaostalo iz prejšnjih let. V mnogih državah vseh celin poslujejo društva za varstvo živali po ustreznih določilih zakonov o varstvu živali. Vendar to ni merilo človekove dostojnosti, še zlasti, če premislimo pobijanje ptic pevk-selivk.

V naši družbeni ureditvi določa zakonska osnova varnost in urejene odnose do živali in vsega živega. Zatorej je tudi uporaba zračnih pušk in pištol, frač in strelnih lokov prepovedana povsod, razen na prostoru — strelišču —, ki je urejeno v takšne namene. Tako je umestno vso mladež, ki še danes uničuje ptice vseh vrst, nadleguje državljane in s streljanjem škoduje in kvari družbeno lastnino kakorkoli že, čimprej vključiti v strelske krožke. Po tej poti bi mnogi starši in vzgojitelji ter učitelji lahko spoznali: KAJ JE DOVOLJENO IN KAJ NE! Za odstrel odvečnih živali so poklicane lovske organizacije in ne posamezniki, ki samoljubno in človeku nedostojno puščajo ranjeno žival, da tava dokler ne pogine — tudi po več dni!

Varstvo živali in vsega živega ni torej le besedičenje, temveč mora preiti vsakomur v meso in kri. Tam pa, kjer starši teh odnosov ne poznajo in svojih otrok niti ne morejo v tej smeri vzgajati, TAM MORA NUJNO UKREPATI DRUŽBA! Saj vemo, da prenekateri sadistični izpadi posameznikov pričenjajo prav na živalih.

Boštjan NOVŠAK